

פרשיית השבוע

חגזין להגות והסברה יהודית

פרשת מקץ - חנוכה

תשפ"א

גיליון מס' 516

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

הלא כל יהודי מרגיש את החלק הנשמתי שבו. כשהוא מסיים מצווה - הוא חש רוממות שקשה להסביר אותה; בשבת הוא חש באטמוספירה אחרת - "נשמה יתירה".

והיוונים - אלו בני מפלגת אריסטו שניתקו את השקע האלוקי מהתורה וראו בה "חכמה" גרידא - גם רצו לנתק את האלוקות שבתוך היהודי. כלומר: להטות הלב שאיננו חלילה.

התשובה לכך - מן הראוי לתבל ולהטעים - ניתנה בנס פך השמן. הוא הנס האמיתי של הניצחון על היוונים. וכל-כך למה?

הלא כבר הטעימו בספרים הקדושים כי "פך השמן הטהור" הוא הפנים של כל יהודי - החלק הנשמתי שבו. בו - לא חלו ידיים ולא חל בו רבב. המעשים השליליים שעושה - אינם אלא בגדר "ייתמו חטאים"; לא חוטאים. אין הם משליכים על מהות האדם העושה אותם, שתמיד נותרת חיובית. טהורה כפי שבראה האלוקים. "אל תראוני שאני שחרחרת, ששופתני השמש". אלו כתמים היצוניים גרידא שניתנים למירוק ולצחצוח, אך אינם מבטאים את שם-העצם של היהודי כיהודי.

פך השמן הטהור, המסמל את הנשמה הטהורה, נותר

פך-השמן שבקרבי

"וחשך" זה גלות יוון. שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל. (בראשית רבה ב', ד)

"אין לכם חלק באלוקי ישראל" - מאי משמע?

הסביר ראש ישיבת חברון הגאון רבי דוד כהן שליט"א - נפלאות:

על הפסוק "כי חלק ה' עמו" הסביר הנצי"ב שלקב"ה יש חלק בכל יהודי, זאת מפני שבכל יהודי יש את הנפש האלוקית שבתוכו, הוא החלק אלוק ממעל.

היוונים - בפנייתם ליהודים שיצהירו "אין לכם חלק באלוקי ישראל" - רצו אפוא למחוק את הנפש האלוקית שבתוך היהודי. כביכול אין בקרבו נשמה טהורה, חלק אלוק ממעל שצורב בקרבו. אין לו בפנים החלק של "אלוקי ישראל".

חתום בחותמו של הכהן הגדול. הוא הניצחון על היווני הערל שמנסה לטמא אותה. שחושב שבכלל אפשר לטמא אותה. שלא מבין - ולא יכול להבין - כי אי-אפשר לטמא את השמן הזה, שמבטא את ה"חלק אלוק ממעל" שנעוץ עמוק-עמוק בתוך היהודי.

את פך השמן הטהור הזה - אי-אפשר להוציא. כי אכן יש, יש להם ליהודים חלק באלוקי ישראל.

" .. בערב שבת עם חשכה על יהודי למשמש בבגידותיו שחטא במשך השבוע, וזהו אחד מזמוני תשובה, אולם כל זה רק בערב שבת עם חשכה, קודם כניסת השבת, אבל משנכנסת השבת וקידש היום - יהיה בעיניו כאילו כל מלאכתו עשויה ממש.

"משל למה הדבר דומה - לאדם הבא לפני המלך, שקודם כניסתו אל המלך עליו לרחוץ עצמו היטב שלא ינדרף ממנו אפילו שמץ ריח רע, ועליו להחליף בגדיו הבזויים במלבושי כבוד. אבל בעמדו כבר לפני המלך בהיכלו, שוב אינו חושב מאומה - לא על העבר ולא על העתיד, אלא כל מעייניו נתונים נוכח המלך. כמו"כ בשבת-קודש, כשהיהודי שרוי במחיצת המלך יתברך שמו בכבודו ובעצמו - צריך להיות בבחינת כל מעייניו בך".

(ספר 'נתיבות שלום' - חלק ב' מאמר שני, עמוד מ"ו)

נועם הנשמות

פרקי ערגה לשבת קדש

הפנקסו של החנך

דילחות הינוכיות אקטואליות

דוגמא אישית/ עידוד והמרצה/ יצירת 'מצב' / הסברה/ תחרויות ומבצעים/ שיתוף פעולה מול המלמד [כגון לדווח בפתק של שבת אם התפלל] ואפילו... אפשר להפעיל עליו מעט לחץ כדי שיקיים מצוה או ימנע מעבירה!

את המצוות, וירכשו הרגלים קבועים של תפילות, ברכות, לימוד תורה, ושאר המצוות. ואם הילד אינו מקיים מצוות מסוימות, ההורה צריך לא לשקוט אלא לחפש עצות איך לגרום לילד כן לקיים, כגון:

כפיית ילדים

למצוות - כללי

העשה והלא תעשה

הרה"ג רבי יחיאל פליסקין

ראש מכון 'שתולים' לנוער

בעבר דיברתי וכתבתי רבות על כך שאין לכפות ילדים לשמירת מצוות, ולא להפעיל עליהם לחץ אפילו כלשהוא, משום שהכפייה לא תועיל, ורק תגרום להם לריאקציה.

ולכן המלצתי שההורים רק יזכירו לילדים פעם או פעמיים כל פעם שמגיע זמן קיום מצוה כלשהיא, וישאירו את הקיום המעשי על אחריהם ומצפונם של הילדים, מתוך הנחה שזה מה שיגרום להם בסופו של דבר לקיים את כל המצוות בשמחה.

הסתייגתי אפילו משכנועים עבור שמירת מצוות, ואפילו ממתן פרסים, משום שסברתי שפעולות אלו מורידות מהילדים את האחריות לשמירת מצוות.

[אם כי סברתי שאחוז בסיסי של אחריות נשאר על ההורים, ולכן תמכתי במבצעים מקומיים לחיזוק נושאים מסוימים, וכן בשיחות מחזקות בין הורים לילדיהם, בכמה צורות, וכן המלצתי להטיל גבולות בנושאים מהותיים, ועוד].

למרות שדעה זו התבססה כמובן על דברי גדולי ישראל, מכל מקום במשך הזמן הגעתי ליותר דיוק בדברי גדולי ישראל, וכן נוסף לי עוד נסיון מעשי, ובעקבות כך שיניתי מעט את דעתי בנידון.

כיום דעתי היא:

שכל הנאמר לעיל, נכון אמנם לגבי ילדים מעל גיל מצוות, שכלפיהם האב כבר בירך 'ברוך שפטרני', כי האחריות הרוחנית אכן עוברת מההורים אל הילד.

אולם בנוגע לילדים עד גיל בר מצוה, זו כן אחריותם של ההורים לדאוג שהם יקיימו

תלמודא

חושג תלמודי אחד

בגדרו של 'מלמד פרטי'

לפני שבוועיים ליבנו במדור זה הלכה מעניינת כלפי המלמד את הן המובאת בחושן משפט סוף סימן של"ג (סעיף ח). שאין האב יכול למחול למלמד כשרוצה לשוב בו, וזאת משום שאין יכול 'למחול שעבודו של נער'.

המהלך הפשוטני - וכפי שהבאנו כבר בשם המהרי"ל דיסקין - נוקט שיש כאן מעין "שעבודא דרבי נתן" ואם בתחילה האב הוא זה שעמד מול המלמד, הרי שכעת, לאחר שהמלמד נעשה שליח של האב לקיים "ולמדתם את בניכם" שוב הוא בעצמו עומד מול הן, ועתה שוב אין כל סמכות ביד האב להכריע בנדון זה, שכן כעת אין עסק זה נוגע אליו כלל.

אלא שאם אכן סברא זו מתבהרת היטב, נראה כי אין לה ביסוס במקור דברי הרמ"א - הלא הם דברי הרשב"א בשו"ת (חלק א) סימן תתע"ה כמדומנו). שכן הרשב"א שם מביא דוגמא לכך ממחילת שעבוד של מזונות כלפי הבנים שאין האב יכול למחול על כך, משום שאחר שהתחייב הרי זה כבר כמתנה לילדים "ואין תבין לקטן". ומשמע, שאין זה כלל נובע מהסברא שהזכרנו אלא זאת משום שיש כאן מתנה שכבר ניתנה לקטן ואי אפשר לקחת ממנו לאחר שכבר ישנו לשעבוד זה.

נוסף לכל זאת, יש להעלות כאן סברא נוספת: הן ידוע לכולנו - וכפי שהאריכו בספרי הפוסקים (וראה נתיבות המשפט ריש סימן של"ה) - ששכר המלמד אינו בגין עצם הלימוד שכן הדבר אסור משום הכתוב "מה אני בחינם" אלא הוא שכר בגין השימור של הילד. ומעתה יש לדחות סברא זו דשעבודא שרבי נתן, שכן לא ניתן לומר שהמלמד הנו שליח של האב לקיים "ולמדתם את בניכם", שהרי השכירות הינה כלפי השימור ולא עצם הלימוד (וכפי הנראה השכר קובע שם השכירות, ואם השכר על השימור - גם השכירות בהתאם לכך. וכן נראה בנתיבות המשפט סימן של"ד).

ברם, עלינו ללמוד ולהעמיק חקר בעצם נדון זה.

לכאורה תהיה נפקא-מינה בהגדרה זו במקום של"ע מת הנער. שלכאורה אם המלמד עומד כעת מול הן ואין האב שייך לתמונה, במקרה כזה האב לא יוכל להעמיד לו ילד אחר ללמדו. אולם אם נאמר שהמלמד עודנו עומד מול האב שהשכירו לבנו - שוב יוכל לדרוש האב במקרה כזה לממש את השכירות עבור ילד אחר מהמשפחה.

ומצינו להלכה בעניין זה קצת אי-בהירות. דהנה בסימן של"ה (סעיף א') מביא הרמ"א מחלוקת הפוסקים האם יכול להעמיד לו נער אחר אחרי שחלה התלמיד, וגם במידה וכן - הדעה הרווחת היא שיוכל לין לו רק כזה שבאותה רמה רוחנית של התלמיד שחלה. ועיין בזה עוד.

ואמנם נכון הדבר שהכפייה למצוות מזיקה מאד, ולכן צריך שהפעולות הללו ייעשו: בנינוחות, בדרכי נועם, בשמחה, ובגישה חיובית. מתוך גישת מנהיגות ובטחון עצמי של ההורים, ולא ממקום של תחנונים ומסכנות כלפי הילד, שאז הילד הוא שמוביל את ההורים מתוך נקיון פנימי של ההורים מלחצים וחרדות

ולא צריך 'להפוך את העולם' אם פעם אחת הילד לא קיים, אבל בכל זאת:

1 - זו אחריות של ההורה ליצור את ההרגל אצל הילד, ולא של הילד.

2 - קצת לחץ על שמירת המצוות אינו מזיק, בתנאי שרוב החינוך למצוות נעשה בדרכי נועם.

אז למה באמת שיניתי את דעתי?

משום שהנסיון המצטבר לימד אותי, שכאשר מפעילים אפס אחוזי לחץ, ומעבירים את כל האחריות לילד, אמנם מרוויחים - שהילד מתחבר למצוות, בוחר בהן מאהבה, ומרגיש בהן מתיקות ונעימות. באמת נפלא!...

אבל מפסידים דבר מאד חשוב: את ההרגל! מכיון שהילד רשאי לנהוג כל פעם כרצונו, הוא לא רוכש הרגלים קבועים, כגון: תפילה בזמן, ברכת המזון, לימוד בזמן קבוע, וכו'.

ואז הוא יצטרך לעבוד קשה מאד - אולי עשרות שנים - כדי לרכוש את ההרגלים, שהוריו יכלו להנחיל לו תוך 13 שנים לכל החיים, בתור הרגל ברזל שמתבצע בקלות.

ולכן הסקתי - שעדיף שההורים כן יקחו אחריות, וכן יחפזו את הילד לקיום רציף של מצוות, אשר יתכן שזה יגרע מעט מהחיבור הפנימי של הילד, אבל מאידך יתן רווח עצום של ילד המורגל לשמירת מצוות, שזו כאמור מתנה לכל החיים.

דוגמא לדברים: בבית הורי שיחי' היתה הקפדה יתירה שלא לדבר לשון הרע, אאמו"ר שליט"א (מחבר הספר 'נצור לשונך')! ואמי שתחי' היו עומדים בתוקף שלא נדבר על אנשים, אפילו דיבורים בעלמא, שמא ניגרר. הם לא ממש השאירו את זה לבחירה שלנו... נרחיב בזה בהזדמנות קרובה.

ברכת החצר

אחד ממנייני-החצר בארץ נמצא ברחוב הרב זוננפלד 15-17 בבני-ברק. המניין שנוסד ע"י מכובדנו הרה"ג רבי מתתיהו גודלבסקי, התפרסם בין היתר בעקבות רחבת-הדשא הגדולה שניטעה בו ע"י הרב גודלבסקי כדי לשוות למקום יופי והדר, ולאפשר את קיום התפילה במנוחת הדעת.

לאחר קיומן של כמה שמחות במנין זה, עלה בדעתו של הרב גודלבסקי להכתיר את המניין המכובד בשם 'ברכת יעקב', על שמו ולזכרו הטהור של מרן הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל, שהעניק בדיוק בפניה זו את ברכתיו לקהל הרחב. במשך שנים הגיע מרן הגר"י זצ"ל לשיעור קבוע שהתקיים בבית בנו, הגאון רבי צבי-יהודה אדלשטיין שליט"א. השיעור נוסד לע"נ רעייתו של מרן הגר"י, הרבנית מרת מינה ע"ה, והוא התקיים מדי ליל-שישי. לאחר השיעור היו ממתנים כבר אנשים רבים בכניסה לבנין בו

מתגוררת משפחת אדלשטיין, ברחוב הרב זוננפלד 17, כדי לקבל את ברכתו של המרא דאתרא דרמת השרון שהיה כידוע אחד ה'מברכים' הגדולים של עם ישראל. הברכות היו ניתנות ע"י מרן הגר"י בחצר הבנין, ואם כן, כך אמרו המתפללים, הפכה פינה זו למקום-של-ברכה, וראוי להכתירה בשם 'ברכת יעקב'.

במהלך החודש האחרון נערכו שני מעמדי-לחיים נפרדים, עם שני בניו של מרן הגר"י, שמתגוררים בשכונה, הלא המה הגאון רבי מרדכי-שמואל שליט"א המרא דאתרא דשכונת 'נאות יוסף' ומראשי ישיבת 'חמד' לצעירים במשך עשרות שנים, והגאון רבי צבי-יהודה שליט"א ר"מ בפתח רבו שלותקוה, בית הכנסת הגדול ברמת הבנים השרון. הגאונים שליט"א בירכו ואיחלו לכל הקהל שאכן יושפע ממקום זה שפע ברכה וסיעתא דשמיא.

על עצם העניין שמקום שבו התפללו צדיקים הופך למקום-של-ברכה, אפשר להביא לראיה את הסיפור המופלא על הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל.

יום אחד הגיע הרה"ג רבי יוסף בוקסבוים זצ"ל לביתו בשכונת רחביה, ונתקל במחזה מוזר, שלא ידע כיצד להולמו. הרב בוקסבוים, שהיה גברא-רבה, ויס' ד את 'מכון ירושלים', העומד כיום בראשות בנו שליט"א, התגורר ברחוב 'אבן שפרוט', אחד הרחובות השקטים של שכונת רחביה. בית זה הוא אחת 'הפינות הרחוקות' של

רחביה משנות-דור. וזאת משום שהגאון מטשיבין זצ"ל התגורר בו, והייתה בכך השפעה עצומה על כל הדיירים מסביב שהתבוננו בדמות-הענק שבו, ולא יכלו שלא להיות מושפעים ממנו.

והנה, סיפר הרב יוסף בוקסבוים זצ"ל, פעם חזרתי לביתי ואני רואה את הצדיק רבי אריה לוי עומד ומתפלל בדבקות ליד שער הבית, ומעיניו זלגו דמעות. המחזה היה תמוה בעיניי, ולא ידעתי פשרו של דבר. המתנתי עד שרבי אריה סיים את תפילתו, ושאלתיו לתפילה זו מה היא עושה, והוא השיב לי ש'הייתי נוהג להתפלל בכותל המערבי מדי יום על גלות השכינה, ועל צרותיהם ומחלותיהם של ישראל, ולאחר כיבוש של הכותל על ידי הערבים בשנת תש"ח, חיפשתי מקום מתאים שבו אוכל להמשיך ולהתפלל, ונתתי את עיני וליבי בבית זה בו התגורר מרן הגאון מטשיבין, שהיה לשכת-הגזית של דורנו! 'ולהתפלל ליד לשכת הגזית, זה כמעט כמו להתפלל ליד הכותל המערבי, הוסיף רבי אריה.

וכששאלו את מרן הגר"י ש'אלישיב זצ"ל האם יש לכך מקור, השיב בחיוב. ואם כן, - הסיק הרב זילברשטיין, גם אנחנו ברמת אלחנן, יכולים לשאוב ברכה רבה מהמקום בו בירך מרן הגר"י אדלשטיין זצ"ל את הקהל.

(על-פי ביטאון 'קול ברמה' - ביטאון שכונת רמת אלחנן בב"ב בעריכת ידידנו סופר הבית היהודי הרב משה-מיכאל צורן הי"ו).

והפלגנו הלאה לדרכנו!

הגענו בורו פארקה, וכשאני אחוז התרגשות מההשגחה המדהימה שנגלתה לנגד עיני ושהייתי שותף פעיל בה, התחלתי לברר בקרב יהודים מקומיים ושאינם כאלה, מה טיבו של בחור זה, מה מעשיו וכיצד, שכה זכה שיתגלגל מניין יהודי שלם לאמירת קדיש על קברו ביום היארציט.

מה רבה הייתה פליאתי כאשר התושבים גילוני שהתרחשות לה היינו עדים, אינה היחידית המתרחשת סביב קברו של הבחור המבוגר, כאשר בכל שנה לאחר יום היארציט מוצאים לפתע על קברו נר תמיד דולק, מה שמלמד על כך שיהודים ביקרוהו ביום היארציט, והשתדלו לעשות ניחא לנפשיה בעולם הבא ע"י הדלקת נר ואמירת קדיש.

המשך בעמוד הבא..

לצאת לצורך כעבור אך חצי שעה מתחילת הנסיעה. לא הייתה לו ברירה והוא ביקש מהנהג לעצור בצד הדרך למען יוכל לסדר עצמו ולנסוע הלאה. הנהג כעס ביותר לנוכח בקשתו. אולם בלית ברירה, ומאחר ש'חמירא סכנתא מאיסורא' מה עוד שגם איסור 'בל תשקצו' יש בדבר. עצר הנהג ליד בית החיים יהודי בעיירה שכוחה בקצה קנדה, למטרה זו.

"לאחר ברכת אשר יצר בכוונה", מספר היהודי בהתרגשות. "שמתי לפתע לב למצבה מסוימת שעל פי הכתוב עליה הרי שהיא מצבת קבורתו של בחור מבוגר מקומי שנלב"ע בלא להשאיר אחריו זכר. מה רבה הייתה תדהמת לי לכשהתבוננתי במצבה שוב ושמתי לב שתאריך פטירתו של הבחור והיארציט שלו, חל לא אחר מאשר היום - התאריך בו היינו מצויים באותו עת. התרגשתי ביותר נוכח גילוי ההשגחה המופלאה בכך שגלגלוננו להצטרך לעצור דווקא בבית החיים שכוח זה. קראתי מהרה מניין יהודים מההסעה, אמרנו קדיש, הדלקנו נר תמיד

מסתורין בבית-החיים..

נסיעה ממונטריאול שבקנדה לבורו פארק שבניו יורק אורכת בדרך כלל כשבע שעות תמימות. נסיעה ארוכה ומתישה מאוד. לכן הנצרך לנסיעה זו מכין עצמו נפשית וגופנית היטב, באשר נסיעה מפרכת היא עד למאד. גם מיודעינו, מספר הסיפור הפלאי (הגר בארץ ישראל דייקא) הוצרך לנסוע נסיעה זו, לצורך כך נדבר עם מספר תושבים מקומיים שהוצרכו אף הם לנסיעה זו, ואחד מביניהם היה הנהג שהסיעם.

וביוצאם בשעות הלילה התנה הנהג עמהם שיסדרו את עצמם היטב במושביהם לנסיעה בת שבע שעות רצופות. באשר אינו רוצה לעשות הפסקות וחניות בינים, באשר אצה לו הדרך להגיע לבורו פארק מיד לפנות בוקר, ובשכך הוא רוצה לנסוע באופן רציף. הנוסעים הסכימו והשיירה יצאה לדרך.

באורח פלאי (ואולי לא...) הוצרך מיודעינו

לתשומת-ליבכם! מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגיליון למייל ללא תמורה

בשליחת דוא"ל לכתובת: abyisrael@gmail.com

זוג או פרט

הגר"ח טולידאנו - אב"ד ירושלים

מה נעמת - בנר חנוכה..

"מה ההקשר בין נעימות לנר חנוכה - פלא הדבר!"

ישנו מדרש מעניין: "מה יפית ומה נעמת. מה יפית - במוזוה, ומה נעמת - בנר חנוכה".

ובהחלט שיש להבין מה מוצאים אנו "נעמת" בנר חנוכה? פלא הדבר!

נקדים דברים שמלמד מרן החתם - סופר. הוא הקשה שאלה פשוטה: אם מצוות נר חנוכה היא מצוות "נר איש וביתו" (גמרא שבת כא, ב) הלא אין מתאים יותר מכך שהאישה - עקרת - הבית - תקיים את מצוות "ביתו" ותדליק אף היא נר חנוכה; ומדוע רק הבעל הוא שמדליק עליה?

הוא תמה והוא מיישב: הבינו חכמים שבהיות ומצוות הדלקת הנר היא בפתח ביתו מבחוץ, משום "פרסום הנס", הרי שחכמים הבינו כי אין לצוות על נשות ישראל לעשות מעשה של "בחוץ", מעשה של פרסום, בהיות ו"כל כבודה בת מלך פנימה" הרי מהלך זה נוגד את כללי צניעות בת ישראל, ולכן העבירו את שרביט המצווה לאב.

אפשר אפוא, שכאן נעוץ עניין ה"נעמת" בנר חנוכה.

לצד המצווה להדליק - ממש במקביל - השמיעו חז"ל עניין שמירת זיו - יפעתה של בת ישראל, כדי שתישאר בצביונה העדין והטהור. זוהי בחינה של "נעמת", שביקשו חז"ל לשמור על נעימותה הייחודית של האישה היהודייה, לבל תיפגע במעשי חוץ, שפוגמים באופייה.

חז"ל מלמדים אותנו כאן מהו העומק של מצוות הצניעות. כמה יופי וטוהר נקי יש בה במצווה זו.

בימים שיש כאלו שרוצים לערער את התפיסה היהודית הזאת ואף לקרוא לזה "הדרה", יש ללמד את התועים בינה מהו "נעמת" ומהו נר חנוכה, כדי שליבם הקר יואר באור-יקרות. יהי רצון.

חלווה חלכה

אקטואליה מזווית יהודית

מסתורין בבית-החיים.. (המשך)

לנוכח תשובתם הוצתה סקרנותי ביותר, כשאני משתומם ומסתקרן לדעת כיצד ולמה זוכה הבחור המבוגר ז"ל להשגחה כל כך פרטית ומיוחדת שבכל שנה יגיע אליו מנין יהודים לאמירת קדיש והדלקת נר.

בשכך חקרתי ודרשתי עוד ועוד בקרב התושבים המקומיים עד שהם ספרוני מעשה מדהים, שבעקבותיה הבנתי פשר תעלומת קברו של הבחור.

באשר באותם שנים שלפני כשבועים שנה כבר התקיימה בקנדה קהילה יהודית קטנה ומלוכדת, שאף סיפקה את הצרכים היהודיים הנדרשים באופן יחסי. עם כל זאת בית קברות יהודי לא היה להם.

באשר עניים מרודים היו חבריה, ולכן לא יכלו לקנות חלקת אדמה לבית קברות, לקבור שם את מתייהם בקבר ישראל כדת וכדין. ובשכך קברו המה את נפטיהם בבית קברות נוצרי רח"ל. בחלקה יהודית אמנם, אולם בית הקברות של ערלי הלב והגוף הינו, מה שאינו מוסיף כבוד וזכויות לנפטר.

הבחור הלז לא היה יכול לסבול עובדה זו. ומאחר שאביו חסך למענו עשרת אלפים דולר! (סכום עתק בימים ההם, שווה ערך כהיום לחצי מיליון דולר, בערך) למען יוכל להתחתן ולהקים בית בישראל כשאיפת כל הורה ומורה, ובאשר למעשה לא התממשה שאיפתו זו, והוא לא זכה להקים בית וחורבה בישראל. החליט הבחור לשבור תכנית חיסכון זו של עשרת אלפי הדולרים לצורך קניית חלקת אדמה בפאתי העיירה, למען יוכלו לקבור את מתי ישראל בקבר ישראל!

בחינה של מסירות נפש למען מצוה חשובה ויקרה זו! הקב"ה אינו מאחר לשלם ליראיו, ובפרט בדברים שהם מתעסקים בו. וכך דאגה ההשגחה העליונה לבחור באופן מדהים.

כאשר כעבור שנים ובדרך לא דרך התגלגל הבחור למושב זקנים גויי בעיירה. ובכל הזדמנות היה לוחש ומורה לאנשי הצוות שידאגו שלאחר פטירתו בל יקברוהו בקבר גויים, כי אם בקבר ישראל, כיוון שיהודי הינו, בן לאברהם, יצחק ויעקב.

הללו שמעו לאמרי פיו. הנהנו במרץ. אולם בסתר ליבם לעגו לו ולמחשבתו. בחושבם שלאחר מיתתו יעשו בגופו כמיטב הבנתם.

באחד מימי חגם נפטר היהודי הערירי. להנהלת מושב הזקנים שהייתה עסוקה אותה שעה בחגיגותיהם המתועבות לא היה פנאי להתעסק עמו. ובכך דחו את קבורתו עד לאחר עבור חגם המטופש, כשהם מתכננים לקברו כאחרון הגויים, בלא להתייחס לבקשתו המפורשת תדיר להיקבר בין יהודים וכיהודי.

אלא ש'ישוב בשמים ישחק'. ובאחד הימים נקלע למקום יהודי חרדי כשכולו התנצלות בפני הנהלת המקום על שתעה בדרכו ואינו יודע כיצד להמשיך ולאן. הללו הסבירו לו את הדרך חזרה. כשתוך כדי דיבורם עמו ניצנץ לפתע רעיון במוחם. הרי בימים האחרונים מת אצלם יהודי שביקש תדיר קבורה יהודית, יפקידוהו בידי יהודי זה ויפטר מעול הקבורה והלוויה. היהודי הסכים מיד לבקשתם זו, בהתבוננותו בגילוי ההשגחה המופלאה, שכל מטרת תעותו בדרך היא אך כדי להציל יהודי גלמוד זה מלהיקבר בין גויים וערלים.

אלא שאליה וקוץ בה. היהודי לא ידע מה לעשות עם המת וכיצד. ובאשר פניו היו מועדות לנסוע לעיר מגוריו בניו יורק. והעברת נפטר ממדינה למדינה מסובכת היא עד למאד. ושלטונות הגבול לא יניחוהו להעבירו. לא ידע אנה הוא בא.

בהשגחה עוד יותר מופלאה פגש בצאתו ממושב הזקנים שני אנשים שלפי חזותם נראו לו כיהודים. הלה שח לפנייהם את כל אשר קרהו ועל המת המונח במכוניתו, באומרו להם שאינו יודע מה לפעול וכיצד. שני היהודים עודדוהו שבמרחק כמה קילומטרים בעיירה קטנה ישנו בית קברות יהודי. וכי מוכנים המה להסיע את המת לשם ולטפל בכל ענייני הקבורה. הן חסד של אמת לא דבר פשוט הוא. היהודי מסר להם את גופת הנפטר ואת המסמכים הרלוונטיים והודה להם ביותר.

זעקת התרגשות נמלטה מפי שני היהודים שעה שעיינו במסמכים וגילו שהמת המונח לפנייהם, הוא הבחור המבוגר שנדב, יסד ושכלל את בית החיים באותה עיירה בדיוק! כאשר התרגשותם גברה עוד יותר בהתבוננותם עד כמה דאגה ההשגחה העליונה שהאישה אשר דאג כל כך שיבואו כל נפטרי העיירה לקבר ישראל, יבא הוא עצמו לקבר ישראל בהשגחה מדהימה, בשלום ובשלחה.

(הרה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א, 'קונטרס שיחות חיוזק' - פרשת בהעלותך; דיוור 'אור לישרים')